IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ustawodawczej**
(nr 58)
z dnia 3 listopada 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ustawodawczej (nr 58)

3 listopada 2022 r.

Komisja Ustawodawcza, obradująca pod przewodnictwem posła **Arkadiusza Myrchy (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – w trybie art. 34 ust. 8 regulaminu Sejmu – poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o broni i amunicji wraz z autopoprawką;

– zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – w trybie art. 34 ust. 8 regulaminu Sejmu – poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o broni i amunicji oraz niektórych innych ustaw wraz z autopoprawką;

– zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – w trybie art. 121 ust. 2 regulaminu Sejmu – spraw zawisłych przed Trybunałem Konstytucyjnym o sygn. akt: SK 46/21, SK 60/22, P 9/21, SK 24/21, SK 18/22;

– zmiany w składzie prezydium Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Magdalena Błeńska** wiceprezes Zarządu Krajowego Partii Republikańskiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Dorota Lis-Staranowicz**, **Bartosz Pawłowski**, **Daniela Wybrańczyk** – eksperci z Biura Analiz Sejmowych, **Marcin Wójcik**, **Magdalena Żychlińska** z sekretariatu Komisji w BAS.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Ustawodawczej. Witam panie i panów posłów. Witam pana naczelnika Biura Analiz Sejmowych wraz z ekspertami. Witam pracowników sekretariatu.

W porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia mamy do zaopiniowania w trybie art. 34 ust. 8 regulaminu Sejmu dwa projekty ustaw. Obydwa dotyczą tej samej materii, a mianowicie dotyczą ustawy o broni i amunicji. Do obu zostały sporządzone ekspertyzy Biura Analiz Sejmowych i przez wnioskodawców zostały także złożone autopoprawki. Następnie mamy do zaopiniowania projekty stanowisk w sprawach, które zawisły przed Trybunałem Konstytucyjnym. Mamy kworum uprawniające nas do zaopiniowania projektów ustaw, w związku z tym zaczniemy od tych dwóch punktów.

Przedmiotem do rozpatrzenia w pierwszej kolejności będzie projekt ustawy o zmianie ustawy o broni i amunicji. Przedstawicielem wnioskodawców jest pan poseł Jarosław Sachajko, którego witam na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej. Panie pośle, w takim razie, zanim oddam głos, przypomnę tylko, że celem Komisji jest zaopiniowanie projektów w kontekście ich ewentualnej niezgodności z przepisami konstytucji i prawem unijnym i na tych płaszczyznach będziemy się koncentrować. Oczywiście nasza Komisja nie jest władna do podejmowania tutaj debaty merytorycznej nad projektem ustawy ani oceną ustawy co do jej zawartości merytorycznej. Panie pośle, bardzo proszę. Oddaję panu głos.

Poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, państwo przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałem się krótko, w sześciu punktach, ustosunkować do tych dwóch opinii Biura

Analiz Sejmowych oraz ministra do spraw Unii Europejskiej. Najkrócej jak mógłbym powiedzieć, to ten projekt jest zgodny zarówno z konstytucją, jak i z prawem unijnym.

Po pierwsze, implementacja dyrektywy nie musi polegać na dosłownym przepisaniu jej treści do ustawy. Jak bowiem wiadomo, dyrektywy wiążą państwa członkowskie jedynie co do celu, a nie co do treści, pozostawiając pewien margines swobody odnośnie do sposobu przełożenia ich do prawa krajowego.

Po drugie, część zgłoszonych uwag jest dość zaskakująca w kontekście porównania proponowanego projektu ustawy z już obowiązującą ustawą o broni i amunicji. Jako braki projektu ustawy bądź niezgodności z dyrektywą wskazywane są bowiem kwestie, które w obu aktach zostały uregulowane podobnie lub przekazane do delegacji ustawowej.

Po trzecie, wbrew wyrażonemu w opiniach twierdzeniu o implementowaniu dyrektywy do polskiego porządku prawa należy zauważyć, że dopiero ten projekt ustawy implementuje tę dyrektywę. Część zapisów dyrektywy, jak choćby objęcie nią muzeów, podział broni na kategorie powiązany z podziałem, czyli stopniowaniem pozwoleń czy okresowa weryfikacja wydawanych pozwoleń nie jest w ogóle ujęta w aktualnych przepisach polskiego prawa. Dopiero proponowany projekt ustawy eliminuje tą ewidentną lukę prawną.

Po czwarte, część zgłaszanych uwag wynika z niedostatecznej wiedzy fachowej, czyli bronioznawczej, autorów opinii i jest formułowana bezpodstawnie. Z tego rodzaju uwagami bardzo trudno jest dyskutować ze względu na brak płaszczyzny do wzajemnego zrozumienia argumentów. Projekt ustawy obejmuje materię ściśle merytoryczną i jako taki może być w szczegółach, takich jak definicje legalne, zrozumiały tylko w kręgu osób dysponujących odpowiednim przygotowaniem merytorycznym.

Po piąte, część uwag dotyczy drobnych kwestii redakcyjnych lub legislacyjnych, takich jak dopisek do odnośnika do ustawy, które mogą być uwzględnione w toku dalszych prac parlamentarnych, gdyż nie mają żadnego wpływu na merytoryczną stronę projektu ustawy.

Po szóste, znaczna część uwag wynika z błędnego tłumaczenia dyrektywy, która została napisana w języku angielskim. Tłumaczenie to było już parokrotnie poprawiane, ale wciąż są w nim istotne błędy merytoryczne, powodujące wadliwą implementację zapisów dyrektywy. I teraz mam dziesięć stron wyjaśnień do poszczególnych uwag, które zostały zgłoszone przez Biuro Analiz Sejmowych, ale wydaje mi się, że ta część ogólna wyjaśnia potrzebę procedowania tego projektu ustawy.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Mamy też wśród gości autora ekspertyz. Panie mecenasie, czy można prosić o słowo komentarza, polemiki lub ewentualnie wyjaśnień?

Ekspert z Biura Analiz Sejmowych Bartosz Pawłowski:

Dziękuję. Bartosz Pawłowski, Biuro Analiz Sejmowych. Jeżeli chodzi o szczegółowe uwagi, to one są zawarte w opinii. Ze względu na szczegółowość materii nie wiem, czy jest tu sens je omawiać. Powiem tylko tak, co do zasady projekt odpowiada konstrukcyjnie dyrektywie. Zastrzeżenia dotyczą oczywiście pewnych fragmentów tej konstrukcji, ale też głównym, wpływającym na ocenę całej konstrukcji zarzutem jest to, że naszym zdaniem… Może tak, dyrektywa przewiduje podział broni na trzy kategorie, zaliczając do tych kategorii rodzaje, i dalej w różny sposób reglamentuje dostęp do poszczególnych kategorii. Naszym zdaniem sam podział dokonany w projekcie ustawy nie do końca odpowiada temu w dyrektywie, co rzutuje potem na to, że niektóre rodzaje broni wypadają z regulacji projektu bądź też dostęp do niej jest regulowany inaczej niż w dyrektywie.

Mamy tam jeszcze zastrzeżenia dotyczące kontroli wydawania pozwoleń, przeglądu wydawania tych pozwoleń czy też kontroli przepływu broni przez granicę. Natomiast jeżeli chodzi o ten margines błędu… Inaczej. Odnosząc się do tego, co powiedział pan poseł, że pewne rozwiązania krytykowane w opinii są w obecnej ustawie, to nie znaczy, że te obowiązujące są zgodne. My nie oceniliśmy obowiązującej ustawy. Być może ona też jest nieprawidłowa. Uwaga, że dopiero ten projekt implementuje dyrektywę, jest o tyle zasadna, że ta dyrektywa pochodzi z ubiegłego roku i rzeczywiście obowiązująca ustawa o broni i amunicji była oparta na poprzedniej dyrektywie i te zmiany były wprowadzane

dopiero w trakcie. Całościowo ona być może nie odpowiada obecnej dyrektywie, zgadzam się tutaj z panem posłem.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Tylko dopytując, czy to są ewentualnie uwagi do projektu ustawy tego rodzaju, że w toku prac legislacyjnych mogą ulec zmianie i przekształceniu?

Ekspert BAS Bartosz Pawłowski:

Tak, oczywiście,

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Nie odrzucacie państwo tego. Dobrze. Czy w związku z tym są pytania ze strony członków Komisji zarówno do pana posła Sachajki, jak i do pana mecenasa, autora opinii? Jeżeli nie, to przystąpimy do głosowania. Głosujemy przez podniesienie ręki, dobrze? Przypominam, że głosowanie ma charakter negatywny, czyli głosujemy za niedopuszczalnością.

Kto jest za niedopuszczalnością? (1) Kto jest przeciw? (18) Kto się wstrzymał? (2) Dobrze, dziękuję. Przeciw niedopuszczalności, czyli może być tak, że projekt może być procedowany w merytorycznej Komisji. Jakie są wyniki? Większość jest za dopuszczalnością, czyli projekt będzie procedowany we właściwej Komisji.

Przechodzimy do zaopiniowania drugiego projektu ustawy w trybie art. 34 ust. 8, gdzie przedstawicielem wnioskodawców jest pan poseł Michał Cieślak.

Poseł Michał Cieślak (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, z przyjemnością przedkładam założenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o broni i amunicji złożonego głównie przez posłów republikanów, ale oczywiście przez posłów klubu parlamentarnego i pozaparlamentarnego, za co serdecznie dziękuję. Projekt ustawy nie ingeruje w podstawowe założenia o obrocie w obecnie przyjętym i obowiązującym ustroju prawnym. Głównie ma na celu kształtowanie postaw i umiejętności poprzez powszechniejszy dostęp do strzelnic, lepszy dostęp do szkoleń oraz zmiany zasad egzaminowania, z większym naciskiem na bezpieczeństwo i umiejętności. Projekt nie wnosi rewolucyjnych zmian, co myślę, że jest dość istotne, szczególnie z punktu widzenia obecnie funkcjonujących zasad udzielania pozwolenia i dostępności do broni. Projekt ma na celu przede wszystkim kształtowanie postaw, dostosowanie przepisów do prawa unijnego oraz zwiększenie katalogu i przesłanek umożliwiających ubieganie się o pozwolenie, przypomnę kolejny raz, na obowiązujących dzisiaj zasadach. Często proponowane rozwiązania w tym projekcie likwidują różnego rodzaju absurdy. Starają się uporządkować przestrzeń legislacyjną, w wyniku której na przykład dzisiaj funkcjonariusze Wojska Polskiego czy Policji nie mogą, z tego powodu, że są funkcjonariuszami i na co dzień posługują się bronią, posiadać zezwolenia na posiadanie broni innej niż służbowa.

Chcemy, co jest bardzo istotne, nadal zachować pełną kontrolę państwa w wydawaniu zezwoleń i rejestracji broni. Wyzwaniem jednak jest upowszechnienie kultury obchodzenia się z bronią i dopasowanie, doprecyzowanie przepisów do obecnych warunków, wyzwań i oczekiwań środowisk społecznych. Chcemy wyraźnie zaznaczyć, że dotychczasowy ustrój prawny sprawdza się w zakresie bezpieczeństwa posługiwania się, posiadania i rejestracji broni palnej w Polsce, ponieważ praktycznie nie występują wykroczenia z użyciem broni zarejestrowanej i posiadanej przez obywateli.

Co zatem chcemy zmienić? Przede wszystkim zachowujemy podstawową zasadę wydawania pozwolenia na broń przez policję na określonych prawem dotychczasowych zasadach i warunkach. Pod pojęciem wydawania pozwolenia na broń pozostawiamy zasady związane z nabyciem umiejętności oraz sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się spełnia warunki. Chcemy jedynie w tym systemie poszerzyć katalog powodów, przesłanek, z racji których można starać się o pozwolenie na broń. Dziś można starać się o pozwolenie na broń w sytuacji, w której chcemy tę broń posiadać z czterech podstawowych powodów: ochrona osobista, cele sportowe, kolekcjonerskie lub przynależność do środowiska łowieckiego, środowiska myśliwych. Nasza propozycja zwiększa ten katalog, czyli po wprowadzeniu stosownych zmian o pozwolenie na broń będą mogli ubiegać

się przedstawiciele stowarzyszeń, których cele statutowe są celami proobronnymi, a te stowarzyszenia są zarejestrowane przez MSWiA, Ministerstwo Obrony Narodowej czy też Ministerstwo Sportu. Mało tego, o broń będą mogli się ubiegać przedstawiciele służb mundurowych takich jak Policja, Wojsko Polskie, Straż Graniczna, podając za powód chęci posiadania broni, ich pracę zawodową, codzienną pracę związaną z tym, że formacje służbowe posiadają broń i posługują się tą bronią. Szanowni państwo, dochodzi do sytuacji, w której policjant i chyba też…

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Przepraszam. Tak jak poprosiłem na wstępie, żebyśmy się skoncentrowali na tej płaszczyźnie, która jest przedmiotem opinii Biura Analiz Sejmowych, a nie zawartości merytorycznej ustawy, bo ta dyskusja będzie na innej komisji.

Poseł Michał Cieślak (PiS) – spoza składu Komisji:

Dobrze. To ja tylko kończąc swoją wypowiedź przejdę do kwestii związanej z oceną BAS-u. Chcę tylko nadmienić jeszcze, że sytuacja, w której znajdują się dzisiaj służby mundurowe, doprowadza do tego, że aby szkolić, poprawiać swoje umiejętności, mogą korzystać jedynie ze strzelnicy służbowej, z broni służbowej i ilości amunicji, która zostaje im udzielona. Wydaje się, że dostęp do broni może poprawić warunki funkcjonowania. Dodam tylko, że w przypadku Polski wskaźnik posiadania broni na stu mieszkańców to jest 1,8, w przypadku Rosji 3,4, Niemiec 7,3, a Czech to 7,7 sztuk broni na stu mieszkańców. W liczbach bezwzględnych Polska posiada 658 tysięcy sztuk zarejestrowanej broni, Rosja ponad 6,5 miliona sztuk, Niemcy prawie 6 milionów sztuk, a trzy razy mniejsze Czechy 807 tysięcy sztuk, czyli również więcej niż Polska. W tej sytuacji chcę państwu również przedstawić odpowiedź Biura Analiz Sejmowych, z której wynika nasza autopoprawka do ustawy, ale więcej na ten temat pani Magdalena Błeńska.

Wiceprezes Zarządu Krajowego Partii Republikańskiej Magdalena Błeńska:

Szanowna Komisjo, ja tylko bardzo króciutko odniosę się, dlatego że po autopoprawce zostały właściwie tylko trzy punkty, do których państwo się odnieśli. Jeżeli chodzi o dyrektywę unijną, myślę, że tutaj w punkcie dotyczącym art. 4 ust. 1 chodzi o nasze inne zrozumienie samej definicji broni palnej. Rzeczywiście wyłączyliśmy broń poniżej 17J. Myślę, że tutaj na Komisji, gdzie będą rozstrzygane te kwestie merytorycznie, jesteśmy skłonni od tego odstąpić i możemy przedyskutować to, czy to się mieści w tej definicji broni palnej.

Kolejny jest art. 28. Zastosowaliśmy wyjątek obronnościowy, który jest w dyrektywie unijnej. Według naszego rozeznania on może mieć tutaj zastosowanie. Stąd w ogóle wynikają te nasze założenia.

Art. 23, tu jest kwestia grzywny czy przepadek mienia. To też jest kwestia do pewnej oceny, czy to rzeczywiście jest niewystarczający, odstraszający charakter sankcji, ale wydaje mi się, że wszystkie te rzeczy to jest kwestia bardziej merytoryczna i po prostu innego zrozumienia samej tej dyrektywy. To są właściwie tylko te trzy punkty, które zostały nam zarzucone po tej autopoprawce. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję uprzejmie. Bardzo proszę, panie mecenasie.

Ekspert BAS Bartosz Pawłowski:

Dziękuję. Jeszcze raz Bartosz Pawłowski, Biuro Analiz Sejmowych. Ja tylko krótko. W zasadzie państwo się odnieśli. Mamy trzy zarzuty. Jeden dotyczy definicji broni. Naszym zdaniem zaproponowana nowa definicja broni wprowadza nieznane dyrektywie kryterium, które w naszym mniemaniu zawęża pojęcie broni w stosunku do dyrektywy.

Drugi, ten art. 28, o którym pani mówiła, reguluje możliwość użyczania broni, tylko że nie między osobami posiadającymi tę samą kategorię zezwolenia, co może powodować, że dostęp do broni kategorii A, tej z założenia niedozwolonej, uzyskają osoby posiadające niższe kategorie zezwolenia, co doprowadzi do ominięcia systemu zezwolenia na dostęp do broni A.

Co do likwidacji sankcji, to tylko zaznaczaliśmy tutaj wątpliwość. Nie jest to wprost niezgodne z dyrektywą, natomiast do oceny w trakcie prac, jaki jest tutaj charakter tej sankcji, ponieważ projekt likwiduje sankcje. Dziękuję bardzo.

Wiceprezes Zarządu Krajowego Partii Republikańskiej Magdalena Błeńska:

Tak jak mówię, możemy to po prostu doprecyzować na posiedzeniu Komisji, bo według nas to też nie jest aż tak kluczowe, żebyśmy mieli się tutaj przy czymkolwiek upierać.

Ekspert BAS Bartosz Pawłowski:

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

To ewentualnie byłoby przedmiotem dyskusji na posiedzeniu właściwej komisji, która będzie procedowała ewentualne projekty. Czy są jeszcze pytania ze strony członków Komisji do przedstawicieli wnioskodawców jak i do pana mecenasa? Jeżeli nie, to przystąpimy do głosowania.

Kto jest za niedopuszczalnością projektu ustawy? (5) Kto jest przeciw? (16) Kto się wstrzymał? (1) Dziękuję bardzo, projekt został dopuszczony do prac w Komisji. Dziękujemy przedstawicielom obu grup wnioskodawców.

Przechodzimy do zaopiniowania spraw trybunalskich. W pierwszej kolejności zaczniemy od sprawy o sygnaturze SK 46/21. Bardzo panią proszę.

Ekspert BAS Daniela Wybrańczyk:

Bardzo dziękuję. Daniela Wybrańczyk, Biuro Analiz Sejmowych. Ja dzisiaj chciałam przedstawić państwu projekt stanowiska w dwóch sprawach: SK 46/21 oraz SK 60/22, ale w związku z tym, że w obu sprawach problem konstytucyjny jest tożsamy, postaram się je omówić łącznie. Co więcej, problem ten jest państwu znany, ponieważ przedstawiałam go na posiedzeniu Komisji, która odbyła się 29 września, a do Trybunału Konstytucyjnego wpłynęła seria podobnych spraw, stąd jedynie przypomnę najistotniejsze kwestie.

Stan faktyczny w obu sprawach był następujący: sąd rejonowy wydał wyrok, przy czym w sprawie SK 60/22 było to postanowienie, ale to z uwagi na to, że mieliśmy do czynienia z postępowaniem nieprocesowym, więc ta kwestia nie jest istotna, ponieważ od tych orzeczeń wywiedziono apelację. W tej apelacji zawarto wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Wniosek ten został oddalony. Następnie strona pozwana domagała się sporządzenia uzasadnienia, ale wniosek o to uzasadnienie został odrzucony z tej przyczyny, że był niedopuszczalny, a w konsekwencji apelacja nie została opłacona i ta apelacja została odrzucona. Orzeczeniem, z którym strony skarżące wiążą naruszenie swoich spraw w sprawie SK 46/21, jest postanowienie o oddaleniu zażalenia na odrzucenie apelacji, a w sprawie SK 60/22 postanowienie o odrzuceniu wniosku o sporządzeniu uzasadnienia. Tak jak też już ostatnio wspominałam, powyższe nie ma znaczenia, ponieważ Trybunał Konstytucyjny nadał bieg obu sprawom. W takim stanie faktycznym w skargach zakwestionowano art. 394^2 $§1^1$ k.p.c. w zakresie, w jakim ten artykuł nie przewiduje zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zgłoszony w apelacji wniosek o zwolnienie od kosztów.

Stanowiący przedmiot skargi przepis zawiera katalog postanowień, od których przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji, czyli do równoważnego składu. Jest to tak zwane zażalenie poziome i w istocie tutaj nie zostało wymienione postanowienie oddalające zgłoszony w apelacji wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. W ocenie skarżących rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę jest niezgodne z powołanymi wzorcami konstytucyjnymi i skarżący podają w obu skargach art. 45 ust. 1 konstytucji, czyli prawo do sądu, art. 78 konstytucji – prawo do zaskarżania orzeczeń, art. 176 ust. 1 – zasada dwuinstancyjności i poza tymi wzorcami dodatkowo w sprawie SK 46/21 pojawia się art. 2 i art. 32 ust. 1, a w sprawie SK 60/22 dodatkowo art. 31 ust. 3, czyli zasada proporcjonalności.

Po przeprowadzeniu analizy formalnoprawnej w obu sprawach Sejm proponuje uznanie, że kwestionowana regulacja jest zgodna z artykułem 45 ust. 1, art. 78 i art. 176 ust. 1 konstytucji, a w pozostałym zakresie, czyli co do tych wzorców art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 31, Sejm wnosi o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wyda-

nia wyroku, a ściślej, z uwagi na to, że te wzorce zostały powołane jedynie posiłkowo i w istocie skarżący nie uzasadnili tutaj swojego stanowiska, nie przeprowadzili testu równości, nie przeprowadzili testu proporcjonalności. Szczegółową analizę zgodności z tymi wzorcami przeprowadziłam już też w stanowisku pisemnym oraz ostatnio, dlatego tutaj pytanie, czy powtórzyć tę argumentację, czy to by było…

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Nie, sprawa jest umorzeniowa to…

Ekspert BAS Daniela Wybrańczyk:

To znaczy nie, tutaj jest na zgodność.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Na zgodność, ale w pozostałym zakresie, tak.

Ekspert BAS Daniela Wybrańczyk:

Tak.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Gdyby była niezgodność, to może byśmy ewentualnie prosili o jakieś dalsze wyjaśnienia, ale wydaje się, że nie ma potrzeby. Czy ze strony członków Komisji są pytania do przedstawionego projektu stanowiska? Jeżeli nie, to przystąpimy do głosowania.

Kto jest za zaopiniowaniem projektu stanowiska? (24) Dziękuję. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję. Projekt został zaopiniowany pozytywnie.

Przechodzimy do sprawy o sygn. SK 60/22… Łącznie, przepraszam, jeszcze nie skończyłem. Musimy jeszcze przegłosować SK, tak? Przepraszam bardzo.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem projektu stanowiska, teraz w sprawie o sygnaturze SK 60/22? (22). Dziękuję. Kto jest przeciw? (0). Kto się wstrzymał? (0) Czyli projekt stanowiska również został zaopiniowany pozytywnie.

Teraz przechodzimy do sprawy o sygn. P 9/21. Posłem wyznaczonym jest pani przewodnicząca Bartuś. Czy w pierwszej kolejności pani przewodnicząca, jeśli chodzi o referowanie sprawy?

Poseł Barbara Bartuś (PiS):

To jest sprawa na umorzenie. Z tym stanowiskiem się zgadzam. Może pani mecenas ze względów formalnych chciałaby bardzo skrótowo przedstawić ten projekt stanowiska. Proszę.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Bardzo proszę.

Ekspert BAS Dorota Lis-Staranowicz:

Dorota Lis-Staranowicz, Biuro Analiz Sejmowych. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pani poseł, sprawa o sygn. P 9/21 została zainicjowana pytaniem prawnym Sądu Rejonowego w Koninie i dotyczy art. 65 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zaskarżony przepis stanowi: w razie śmierci ubezpieczonego przed podjęciem należnego mu zasiłku zasiłek wypłaca się osobom uprawnionym do podjęcia wynagrodzenia lub dochodu ubezpieczonego. Sąd pytający złożył pytanie prawne w następującym stanie faktycznym: ubezpieczony wniósł do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego, przed podjęciem tego zasiłku chorobowego zmarł, wobec tego z wnioskiem o wypłatę zasiłku wystąpiła jego małżonka, czyli następca prawny w rozumieniu art. 65 ust. 2 ustawy. Zdaniem sądu pytającego ten przepis jest niezgodny z art. 67 ust. 1, który gwarantuje konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby i z art. 64 ust. 1 w związku z art. 21 konstytucji. Oba przepisy chronią własność.

Naszym zdaniem powołane przez sąd pytający wzorce kontroli są tutaj nieadekwatne, ponieważ małżonka ubezpieczonego zmarłego nie wnosi o przyznanie jej prawa do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, taki wniosek złożył jej mąż, to on był chory, a ona domaga się wypłaty dochodu zmarłego, ponieważ taką funkcję pełni zasiłek cho-

robowy – rekompensuje utratę dochodu spowodowaną chorobą. Tak naprawdę skarżąca ma roszczenie o wypłatę dochodu za czas pomiędzy czasem choroby i śmierci ubezpieczonego. Moim zdaniem ten przepis jest ukierunkowany na ochronę rodziny i jej praw majątkowych i w żaden sposób nie może być analizowany w kontekście prawa do zabezpieczenia społecznego, bo o takie prawo do zabezpieczenia małżonka zmarłego nie wnosi. Stąd też art. 67 ust. 1 jest tutaj nieadekwatnym wzorcem kontroli, natomiast art. 64 w związku z art. 21 ust. 1 konstytucji jest również nieadekwatnym wzorcem kontroli, ponieważ adresatem konstytucyjnych praw i wolności są jednostki, człowiek i obywatel. Tym adresatem nie jest Skarb Państwa, państwowe osoby prawne albo jednostki *statio fisci*. Czasami Trybunał Konstytucyjny dopuszcza konstytucyjną ochronę publicznych podmiotów gospodarczych, ale w tym stanie faktycznym i prawnym z taką sytuacją nie mamy do czynienia. Stąd też nasz wniosek jest taki, że również art. 64 ust. 1 w związku z art. 21 ust. 1 konstytucji są nieadekwatnymi wzorcami kontroli i to wszystko prowadzi nas do konkluzji, aby umorzyć postępowanie w całości ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca.

Poseł Barbara Bartuś (PiS):

Ja może tylko dodam, że z zaskoczeniem przyjmuję to pytanie prawne sądu, ponieważ sąd nie chce wypłacić rodzinie zasiłku należnego osobie, która była chora tylko już zmarła. W takiej ochronie interesu Skarbu Państwa podnosi, że składki w sferze zabezpieczeniowej nie należą się ubezpieczonemu, tylko składki powinny przejść na Skarb Państwa. Dlatego sąd zadał to pytanie, że to jest niezgodne z konstytucją, żeby rodzinie po zmarłym wypłacić. Tu jest tylko kwestia takiego komentarza, dla mnie to pytanie jest żenujące, żeby rodzinie, jeżeli taki przepis mamy dzisiaj, żeby ten przepis, że to rodzina, czyli spadkobiercy, otrzymują te należne pieniądze z ubezpieczenia społecznego, ale z tytułu choroby tego, który już zmarł. Jest to żenujące, żeby zatrzymywać bieg postępowania, żeby tych pieniędzy nie wypłacić w imię jakiejś ochrony interesów Skarbu Państwa, bo tak należy wnioskować z tego pytania. Oczywiście, tak jak powiedziałam, zgadzam się z tym, że to powinno iść na umorzenie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze pytania ze strony członków Komisji? Jeżeli nie, to przystąpimy do zaopiniowania projektu ustawy.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem projektu? (21) Dziękuję. Kto jest przeciw? (0) Dziękuję. Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję bardzo. Projekt został zaopiniowany pozytywnie.

Zostały dwie ostatnie sprawy. Pierwsza o sygnaturze SK 24/21. Bardzo proszę, pani mecenas.

Ekspert BAS Dorota Lis-Staranowicz:

Dorota Lis-Staranowicz, Biuro Analiz Sejmowych. Sprawa SK 24/21 została zainicjowana skargą konstytucyjną lekarza weterynarii. Przedmiotem kontroli jest art. 46b ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 roku o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych. Zaskarżony przepis poddany jest tak zwanej kontroli zakresowej w zakresie, w jakim nie przewiduje sądowej kontroli nad orzeczeniami wydawanymi przez Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w drugiej instancji w dyscyplinarnym postępowaniu wyjaśniającym i w zakresie, w jakim różnicuje prawo pokrzywdzonego do sądowej kontroli nad orzeczeniami drugoinstancyjnymi zapadłymi w postępowaniu dyscyplinarnym w zależności od tego, na jakim etapie postępowania dyscyplinarnego zapadły, to jest czy na etapie postępowania wyjaśniającego, czy też postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej. Zaskarżony przepis stanowi, że od prawomocnego orzeczenia wydanego przez Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny drugiej instancji kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej: pkt 1 – osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone działaniem lub zaniechaniem lekarza weterynarii, która wniosła skargę do rzecznika odpowiedzialności zawo-

dowej, pkt 2 – obwinionemu lekarzowi weterynarii, pkt 3 – krajowemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej, pkt 4 – ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, pkt 5 – prezesowi Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia.

Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis narusza zasadę proporcjonalności, zasadę równości, prawo do sądu i konstytucyjny zakaz zamykania drogi sądowej. Skarga została wniesiona w następującym stanie faktycznym. Ten stan faktyczny jest złożony procesowo i ja postaram się go uprościć. Otóż mamy dwa postępowania: postępowanie główne i postępowanie wpadkowe. Postępowanie główne dotyczy odpowiedzialności zawodowej lekarza weterynarii, ale to nie skarżący jest tutaj obwiniony. Skarżący jest podmiotem, który inicjuje postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej innego lekarza weterynarii. Skarżący wykorzystał wszystkie środki zaskarżania, które przewiduje zaskarżona ustawa, czyli dysponuje prawomocnym rozstrzygnięciem organu dyscyplinarnego, ale żadnego z tych rozstrzygnięć skarżący nie zaskarżył do sądu powszechnego. Próbował zaskarżyć te rozstrzygnięcia organów dyscyplinarnych do tak zwanego Krajowego Sądu Lekarsko-Weterynaryjnego. I to jest to postępowanie główne.

Oprócz postępowania głównego należy wyróżnić postępowanie wpadkowe. Postępowanie wpadkowe dotyczy przywrócenia terminu do wniesienia środka zaskarżenia do Krajowego Sądu Lekarsko-Weterynaryjnego. W tym postępowaniu skarżący dysponuje postanowieniem Sądu Najwyższego i z tym postanowieniem wiąże wyczerpanie drogi prawnej. Niemniej jednak Sąd Najwyższy w tym postanowieniu stwierdza, że posiada kognicję do kontroli orzeczeń, wyroków wydawanych przez Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w drugiej instancji, a więc prawomocnych orzeczeń stwierdzających winę lub brak winy lekarza weterynarii w postępowaniu dyscyplinarnym i nie posiada kognicji do rozstrzygania o legalności postanowień wydawanych przez tenże sąd, dotyczących przywrócenia terminu do wniesienia środka zaskarżania. Skarżący, po wydaniu przez Sąd Najwyższy postanowienia, nie podejmuje żadnych środków prawnych zmierzających do zakwestionowania rozstrzygnięć wydawanych przez sąd lekarski przed sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi, niemniej jednak podnosi, że zaskarżony przepis zamknął mu drogę do sądu i narusza jego konstytucyjne prawo do sądu.

W tym momencie należy przypomnieć utrwaloną linię orzeczniczą Trybunału Konstytucyjnego, który stoi na stanowisku, że zarzut naruszenia prawa do sądu i zakazu zamykania drogi sądowej musi być uzasadniony tym, że skarżący dysponuje postanowieniem o odrzuceniu środka odwoławczego bądź też, trybunał dodaje, że wniesienie nieprzewidzianego przepisami środka odwoławczego w celu uzyskania orzeczenia potwierdzającego, że droga dostępu do sądu lub do zaskarżenia orzeczenia wydanego w pierwszej instancji jest zamknięta, nie tylko nie powinno narażać pełnomocnika skarżącego na zarzut braku formalizmu, ale także jest niezbędne w kontekście skuteczności wniesienia skargi konstytucyjnej do trybunału.

Powtarzam, że skarżący nie inicjował żadnego postępowania sądowego przed sądem powszechnym czy też sądem administracyjnym zmierzającego do kontroli legalności rozstrzygnięć zapadłych w tym głównym postępowaniu dyscyplinarnym i w postępowaniu wpadkowym. Naszym zdaniem skarga konstytucyjna jest przedwczesna, a skarżący nie dysponuje ostatecznym rozstrzygnięciem w rozumieniu art. 79 konstytucji. Stąd też nasz wniosek o umorzenie postępowania z powodu niedopuszczalności wydania rozstrzygnięcia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo pani mecenas. Czy są pytania ze strony członków Komisji? Jeżeli nie ma to przystąpimy do głosowania.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem projektu stanowiska? (20) Dziękuję. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję bardzo. Projekt stanowiska został zaopiniowany pozytywnie.

Ostatnia sprawa o sygn. SK 18/22.

Ekspert BAS Dorota Lis-Staranowicz:

Sprawa o sygn. SK 18/22 została zainicjowana skargą konstytucyjną i dotyczy art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w zakresie, w jakim uzależnia prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od przesłanki w postaci rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej rozumianej w ten sposób, iż osoba sprawująca opiekę, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie tracąc prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, nie może podjąć zatrudnienia ani pracy zarobkowej w jakimkolwiek zakresie, niezależnie od wymiaru czasowego ani wymiaru dochodowego. Zaskarżony art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych ma następującą treść: świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1996 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną sprawnością dziecka.

Proszę państwa, sprawa została wniesiona w następującym stanie faktycznym. Skarżący jest ojcem niepełnosprawnego dziecka. Wystąpił o przyznanie mu świadczenia pielęgnacyjnego i organ odmówił wypłaty tego świadczenia pielęgnacyjnego, ponieważ pozostawał w zatrudnieniu w niewielkim rozmiarze i uzyskiwał niewielki dochód. Skarżący wykorzystał ścieżkę prawną. Odwołał się do sądu administracyjnego i do wojewódzkiego sądu administracyjnego, Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sądy stwierdziły, że decyzja jest legalna, wobec tego skarżący wywiódł skargę konstytucyjną do Trybunału Konstytucyjnego. Skarżący jako wzorzec kontroli powołuje się na art. 65 ust. 1 konstytucji. Tłumaczy, twierdzi, że zaskarżony przepis ogranicza jego wolność wykonywania zawodu.

Jakkolwiek sprawa społecznie jest bardzo delikatna, to naszym zdaniem art. 65 nie może być adekwatnym wzorcem kontroli, ponieważ wolność wykonywania zawodu składa się z następujących elementów: to jest wolność podejmowania pracy, wolność wyboru zawodu, wolność wyboru miejsca pracy, pracodawcy, a także zakaz pracy przymusowej. Zaskarżony przepis nie dotyczy żadnych z tych elementów, ponieważ skarżący wykonuje zawód radcy prawnego i na podstawie tego przepisu nie możemy twierdzić, że ten przepis ingeruje w status prawny radcy prawnego, to znaczy dotyczy przesłanek nabywania uprawnień radcowskich, ustania wykonywania zawodu, sposobów wykonywania i formy wykonywania tego zawodu. Trzeba dodać, że ten przepis nie wpływa też na ważność wszystkich umów zawieranych przez skarżącego z jego klientami. Przepis ten ukierunkowany jest na ochronę rodziny, która dotknięta jest w tym przypadku niepełnosprawnością dziecka. Trybunał Konstytucji wielokrotnie podkreślał, że tutaj jest mowa o dobrowolnej rezygnacji z pracy zawodowej, że rodzic dobrowolnie rezygnuje z pracy zawodowej, nie uzyskuje dochodów i wówczas państwo obejmuje go opieką, wypłacając tak zwane świadczenie pielęgnacyjne. Stąd też naszym zdaniem art. 65 ust. 1 nie jest tutaj adekwatnym wzorcem kontroli.

Ja chcę jeszcze nadmienić, że do sprawy przyłączył się rzecznik praw obywatelskich, który stwierdził, że zaskarżony przepis jest niezgodny z art. 69 i art. 71 konstytucji w związku z art. 65 ust. 1 konstytucji, ale analiza pisma rzecznika opiera się generalnie na zarzutach, że przepis ten ingeruje w dobro rodziny, a tak naprawdę ten art. 65 w piśmie rzecznika staje się takim subsydiarnym wzorcem kontroli, a nie jest to główny wzorzec kontroli.

Niezależnie od tego skarżący był wzywany przez Trybunał Konstytucyjny do uzupełnienia swojej argumentacji. Skarżący twierdzi, że zaskarżony przepis narusza jego konstytucyjną wolność wykonywania zawodu, z czym my nie możemy się zgodzić, bo ten przepis o wolności wykonywania zawodu nie ma wpływu na wolność wykonywania zawodu radcy prawnego. Stąd wniosek o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Proszę mi powiedzieć, czy w projekcie stanowiska jest też jakaś próba polemiki ze stanowiskiem rzecznika praw obywatelskich?

Ekspert BAS Dorota Lis-Staranowicz:

Nie polemizujemy ze stanowiskiem, tylko odnotowujemy, że jest stanowisko, że rzecznik rozszerzył wzorce kontroli o art. 71 i art. 69, który nie jest przywołany w skardze konstytucyjnej. Piszemy, że rzecznik ma kompetencje do tego, żeby wszcząć postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym na podstawie tych dwóch wzorców kontroli, które nie zostały powołane przez skarżącego, a których, naszym zdaniem, nie da się wyprowadzić przez zasadę *falsa* ze skargi konstytucyjnej. Trybunał Konstytucyjny, wydając postanowienie o nadaniu biegu, powołał się na art. 65 i w tym zakresie nadał bieg skardze konstytucyjnej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Jednak w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich znaleziono jakąś tam furtkę, żeby jednak w tej sprawie się… Dobra, zostawiamy to i nie będziemy już w tym zakresie polemizować. Czy są jakieś pytania ze strony członków Komisji?

Poseł Piotr Benedykt Zientarski (KO):

Rozumiem, że mógłby być odrębny wniosek rzecznika w zakresie właściwych podstaw prawnych wzorców konstytucyjnych.

Ekspert BAS Dorota Lis-Staranowicz:

Tak, zgadza się, o tym piszemy, że rzecznik może sam zainicjować postępowanie.

Poseł Piotr Benedykt Zientarski (KO):

Sam niezależnie. Jasne.

Poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tutaj stanowisko na umorzenie.

Poseł Piotr Benedykt Zientarski (KO):

Wszystko jest.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Oczywiście, tak. Dziękuję bardzo. Czy w takim razie są jeszcze jakieś pytania? Jeżeli nie ma, to przystępujemy do głosowania.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem projektu stanowiska? Dziękuję bardzo. Przepraszam, jeszcze nie, jeszcze trzymamy rączki. (10) Dziękuję. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (10) Projekt został zaopiniowany pozytywnie. Tu pani przewodnicząca Bartuś wskazuje, że może być posłem prowadzącym tę sprawę.

Poseł Barbara Bartuś (PiS):

I jeszcze o rozszerzenie.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Tak, pamiętam. Jeśli można, szanowni państwo, wyczerpaliśmy porządek posiedzenia, natomiast w związku z tym, że nastąpiły zmiany w składzie osobowym naszej Komisji, jak państwo wiecie, wiceprzewodniczący naszej Komisji pan poseł Mularczyk otworzył swój nowy rozdział w karierze zawodowej, w związku z tym mamy w składzie nowego posła i przed nami jest jeszcze uzupełnienie składu prezydium. W związku z tym proszę przedstawiciela Klubu Prawo i Sprawiedliwość o przedstawienie kandydata na stanowisko wiceprzewodniczącego Komisji.

Poseł Barbara Bartuś (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, tak jak pan przewodniczący powiedział, pan wiceprzewodniczący Mularczyk odszedł z naszej Komisji i w ramach uzgodnień Prawu i Sprawiedliwości przysługuje jeszcze jeden przedstawiciel w prezydium. Dlatego też w imieniu Klubu Prawa i Sprawiedliwości proponuję na to miejsce pana posła Grzegorza Lorka, od dawna członka naszej Komisji, który też aktywnie pracuje w komisji kodyfikacyjnej,

z wykształceniem administracyjnym, więc myślę, że będzie tutaj naszym wzmocnieniem w prezydium.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł wyraża zgodę?

Poseł Grzegorz Lorek (PiS):

Tak, wyrażam zgodę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy zatem do głosowania.

Kto jest za wyborem pana posła Lorka w skład prezydium Komisji? (20) Dziękuję. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję. Gratuluję. Witam nowego wiceprzewodniczącego Komisji. Tym samym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia.